

PETER HOXCER JENSEN, LEIF HAAR, MORTEN HAHN-PEDERSEN, KAARE ULRICH JENSEN og AXEL DAMSGAARD-MADSEN: Dansk kolonihistorie, indføring og studier. Århus, Historia, 1983. 222 s.

I årene efter krigen har man både i og udenfor Europa kunnet iagttage en stærkt stigende interesse for de oversøiske områders historie. Dette forhold kan på grund af Danmarks fortid som kolonimagt også påvises herhjemme, hvor det konkret har udmøntet sig i et stigende antal arbejder i form af monografier, tidsskriftsartikler og ikke mindst studenterafhandlinger. Men enhver, der er trængt blot lidt dybere ned i dansk kolonihistorie, har måttet erkende, at kildematerialet er geografisk spredt og relativt svært tilgængeligt. Derfor har man i højere grad indenfor dette emne følt savnet af hjælpemidler til bl.a. biblioteker og arkiver. Dette forhold er der nu i vid udstrækning rådet bod på med udgivelsen af »Dansk kolonihistorie, indføring og studier«.

Bogen består af en indføring og en samling på seks forkortede studenterafhandlinger. Tyngdepunktet ligger i indføringen. Efter en indledende placering af dansk kolonihistorie i det globale perspektiv ud fra en ideologisk/metodisk indfaldsvinkel (s. 1-17) følger den egentlige gennemgang af kilder og litteratur (s. 19-98). Denne er delt op efter geografiske kriterier: Dansk Vestindien (s. 19-60), Dansk Ostindien (s. 61-78) og Dansk Guinea (s. 79-90). Indenfor hvert af disse afsnit finder man underafsnit med historisk »brødstof«, forskningsoversigter, henvisninger til værker og afhandlinger samt vigtige kildesamlinger af både dansk og udenlandsk oprindelse. Det omtales også, hvor der er huller i vor viden, og hvor yderligere forskning vil lønne sig. Endelig afsluttes med en værdifuld adresseliste over de museer, arkiver og biblioteker i både ind- og udland, som kan bidrage med materiale til dansk kolonihistorie (s. 91-98).

Det vil føre for vidt her at gå ind på hver enkelt af de seks studenterafhandlinger, som udgør bogens anden halvdel (s. 99-214). Det skal blot fastslås, at de er særdeles læseværdige, og at de bringer nye forskningsresultater. Når udgiverne har valgt at bruge så megen plads på afhandlinger, der er så geografisk og emnemæssigt spredte, som tilfældet er, må det nærmest ses som en illustration af studenterafhandlingernes niveau og karakter – samt som belæg for den utvivlsomt rigtige påstand (s. 8), at disse afhandlinger ofte bringer værdifulde resultater. Alligevel må man indvende, at pladsen ville have været langt bedre udnyttet, hvis man havde ofret afhandlingerne og i stedet udbygget de teoretiske afsnit og kommenteret de anførte titler mere udførligt – en kritik der sættes så meget mere i relief, når man ser, at Hoxcer Jensen i sin vejledning selv anfører pladsmangel som begrundelse for ikke at bringe egentlige forskningsoversigter (s. 8). En anden indvending, ganske vist fra småtingsafdelingen, er, at bogens titel »Dansk kolonihistorie, indføring og studier« er lovlig bred. Den bruger, som påtænker at lade sig indføre i grønlandske, islandske eller færøske aspekter af kolonihistorien, må gå forgæves, eftersom nærværende indføring kun omhandler de tropiske kolonier.

Tilbage står imidlertid, at vi her har fået en overordentlig nyttig og anvendelig håndbog med en meget bred målgruppe. Der ligger et imponerende arbejde bag, som bringer brugeren ud i mange kinkelkroge. Der er således kommet væsentlig mere samling på den danske kolonihistories litteratur og kildemateriale, hvorved bogen afgjort dækker et behov.

Leif Calundann Larsen